

Traktoreak hirian

ULA IRURETAGOIENA

Arto zelaietan aise eta trebeki mugitzen den traktorea hiriko pasealekuetan agertzeak irudi-txoke bat ekartzen du, lekuz kanpo dagoen gailuak bere dotorezia eta indarra galtzen du hirian, orpo altuko zapatek mendialdean pasean ikustean galtzen duten bezalaxe. Traktorearen hirialderako ibilbide aldaketak beraz, ongi funtzionatzen du aldarrikapen irudi gisa, bere ibilkera motelak hiri barneko trafikoan sortzen duen kausa tarteko. Traktoreak hirietan dauden turismo handienekin konparatuta ere, handi ikusten dira kaleetan, baina handitasunak ez dio azkartasunik ematen turismo handienekin gertatzen den bezala, ez eta segurtasun handiagorik ere. Ibilgailuen arteko funtzio desberdintasunak zeozer kontatzen dute bi errealtateen artekoari buruz (hiria eta landa), baina ez diote "haiek" eta "gu" komunitateen sailkapenari erantzuten, biek osatzen baitute osotasun baten parte, traktorearen hiriko presentziak arrotza den eta urruti dagoen errealtate batekin talka egiten badu ere. Traktore gidariak ere kaleko zapatak erabiltzen dituela esan nahi da.

Elikagaien prezioak garesti direlako kexu gara hirian, eta traktoreen mezuetan berriz esaten da, prezio duinak nahi dituztela ekoizleentzat. Ematen du norgehiagoka ez dela hiri eta traktore artean jokatzeko, komertzio tratuetan baizik, beste dimentsio batean alegia. Elikadura osasuntsu eta jasangarri baten alde aldarrikapena egiteko ez dugu traktorerik behar eta seguruenik azoka da horretarako leku, supermerkatua baino gehiago. Onartu dezagun behingoz sagarraren ekoizleen lana korbatadunaren parera eraman behar dugula, horretarako sagarraren prezioa duin eginaz. Hori esanik ere, elikagai osasuntsuak eskuratzeko aukera poltsiko handiek bakarrik posible izatea kezkarria da. Esango nuke, poltsiko txiki askoren arazoa ez dela sagarraren prezioa, etxearen prezioa baizik. Eta orduan hasten da traktoreen auzia hirien errealtate gordinarekin elkarriketa gertuan. ●

GASTEIZHOY.COM

Kaletarra traktoreei begira

ESTITXU EIZAGIRRE KEREJETA

Traktoreek errepideak hartu dituzte eta kaletarrok interpelatuta sentitu gara, aspaldiko partez. Zer ari zaizkigu esaten? Gehiago ezin diotela eutsi, herritarrontzat elikagaiak sortzen dituztenak bizi ezinik daudela. Aitor Aranburuk esnea eta haragia ekologikoan lantzen ditu eta ARGIAren *Egonarria* saioan azaldu zuen gizarte honek aukeratu egin beharko duela, ea laborariekin zer egin: "Etorkizunera begira eztabaida sozial bat emateko beharra dago, nolako den gure nekazaritza, nola sortzen ditugun elikagaiak eta nola kontsumitzen ditugun. Hiru alternatiba daude: bat da gaur egungo garapen eredu honekin jarraitzea; bigarrena da elikagaien teknologia deitutakoa, hau da, nekazaririk gabeko elikagaien sorkuntza, janari artifiziala alegia, batzuetan bakterietatik abiatuta eta bestetan ama zeluletatik. Eta hirugarren bidea da leku bakoitzeko kulturari eta beharri lotuta ekoiztea". Kaletarrok bat egin behar dugu laborariekin etorkizunaz erabakitzeke, zeren eta ez da haien ofizioa bakarrik, guztion eguneroko janaria da, eta biharko Lurra da.

Errepidera traktorerik handienak atera dituztenek orain arteko ereduarekin jarraitu nahi dute, elikagaien industriarekin alegia, baina laborariak hilabete bukaerara iritsi daitezen neurri batzuekin: adibidez, pestizidak erabiltzen jarraitzeke aukerarekin. Unzalu Salterain EHNE Bizkaiako koordinatzaileak *El Saltoko* elkarrizketan biribil azaldu du bai laborariei eta bai kaletarrei oparotasunaren ilusioa saldu dien eredu honen iruzurra: "Merkatu librearen laborantza politikak porrot egin du: jada ez dago elikadura merkerik kontsumitzailearentzat". Noiz arte jarraitu behar diegu laborariak itoztera, herritarrok kaka jatera eta Lurra kutsatzera eraman gaituzten ereduari eta agintariei? Handiago, gehiago, azkarra, merkeago logikak ekarri gaitu hona. Laborantza eredu hori eta kontsumitzeko modu horiek dira klima larrialdiaren eragile nagusietakoak.

Laborariak eta Lurra aldi berean ari zaizkigu herriari deika. Guztiok, baita kaletarrok ere, etorkizunean ongi biziko bagara, bi korapiloak askatu behar ditugu batera, bi gaiak harilkatuta baitaude mataza berean: Lurrarekin errespetuzkoa den laborantza eredu eta kontsumitzeko moduak bultzatzea dagokigu, laborariak eta kaletarrak elkartuta. Laborariak egon behar dute trantsizio ekosozialaren erabakiguneetan. Eta bai, noski, laborariak behar ditugu gure herrian: askoz gehiago egun daudenak baino, bakoitza askoz traktore txikiagoarekin, eta lan baldintza duinekin. Horretan zergatik ez diru publikoa inbertitu? Laborariak eredu industrialera bultzatzeko gastatu den bezainbeste edo gehiago inbertitzea dagokigu, makroetxaldeen agroekologiara trantsizioa egin dezaten. Herritarrok plazerez egin dezakegun ekintza zuzena, laborariei zuzenean edo zirkuitu laburretan erostea da: azoka, kontsumo talde eta denda txikiak bizitzea. Kaletarron bizimodua eta baserritarrena txanpon beraren bi aldeak baitira. ●